

บทที่ ๔

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาระยะนี้มีทั้งหมด ๕ หน่วย คือ หน่วยเสียงกลาง หน่วยเสียงสูง - ระดับ หน่วยเสียงสูง - ตก หน่วยเสียงต่ำ - ตก หน่วยเสียงต่ำ - ขึ้น ซึ่งจะได้อธิบายโดยละเอียดดังต่อไปนี้

๑. หน่วยเสียงกลาง (๑)^๑

จุดเริ่มต้นของหน่วยเสียงนี้อยู่ในระดับกลาง และตอนท้ายสูงขึ้นเล็กน้อย พยางค์ที่มีหน่วยเสียงกลางได้แก่

๑.๑. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น^๒ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม เช่น

/ pa:¹ / ปา

/ phe:¹ / แพ

/ be:¹ / แบ

/ ta:¹ / ตา

/ tha:¹ / ทา

/ di:¹ / ดี

/ ce:¹ / เจ

/ chu:¹ / ชู

^๑ ใช้เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงกลาง

^๒ คู่มือเรื่องหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน้า ๓๕.

/ ka: ¹ /	กา
/ kha: ¹ /	คา
/ ʔo: ¹ /	โ
/ mu: ¹ /	มื่อ
/ na: ¹ /	นา
/ ŋo: ¹ /	งอ
/ fu: ¹ /	ฟู
/ sa: ¹ /	ซา
/ ha: ¹ /	ฮา
/ la: ¹ /	ลา
/ rə: ¹ /	เวอ
/ wa: ¹ /	วา
/ ja: ¹ /	ยา
/ piə ¹ /	เปีย
/ cuə ¹ /	เจือ
/ tua ¹ /	ทัว

๑.๒. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น และมี / m /, / n /, / ŋ /, / w /, / ʔ / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pom ¹ /	ปม
/ phan ¹ /	พัน
/ baŋ ¹ /	บัง
/ ton ¹ /	ตน
/ thon ¹ /	ทน

/ daŋ ¹ /	กั๋ง
/ com ¹ /	จม
/ chum ¹ /	จุม
/ kum ¹ /	กม
/ khan ¹ /	คัณฑ์
/ ɸaŋ ¹ /	อั้ง
/ mon ¹ /	มน
/ nam ¹ /	นำ
/ ŋoŋ ¹ /	งง
/ faŋ ¹ /	ฟั้ง
/ sun ¹ /	ซุน
/ hoŋ ¹ /	ฮง
/ luŋ ¹ /	ลุง
/ ron ¹ /	รณ
/ won ¹ /	วน
/ jaŋ ¹ /	ยั้ง

๑.๓. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว และสระประสม มี / m /, / n /, / ŋ /, / ɸ /, / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ po:ŋ ¹ /	โปง
/ pha:n ¹ /	พาน
/ bo:n ¹ /	บอน
/ tɛ:ŋ ¹ /	แตง
/ tha:ŋ ¹ /	ทาง

/ dɛːŋ ¹ /	แดง
/ caːŋ ¹ /	จาง
/ chɔːŋ ¹ /	จง
/ kaːŋ ¹ /	กาง
/ khaːŋ ¹ /	คาง
/ ʔuːm ¹ /	อูม
/ mɔːm ¹ /	มอม
/ nɔːn ¹ /	นอน
/ ŋaːm ¹ /	งาม
/ fɔːŋ ¹ /	ฟอง
/ sɛːm ¹ /	แถม
/ hɔːj ¹ /	เฮย
/ lɔːŋ ¹ /	ลอง
/ raːn ¹ /	ราน
/ wɔːn ¹ /	วอน
/ jaːn ¹ /	ยาน
/ khiəw ¹ /	เคี้ยว
/ nɔːj ¹ /	เนื่อย
/ ʔuən ¹ /	อวน

๒. หน่วยเสียงสูง - ระดับ (2)^๓

มีจุดเริ่มต้นสูงกว่าหน่วยเสียงกลาง และระดับเสียงเป็นระดับเดียวกันตลอด พยางค์ที่มี
หน่วยเสียงสูง - ระดับ ไค่แก

^๓ ใจ้เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงสูง - ระดับ

๒.๑. พยางค์หน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว
หรือหน่วยเสียงสระประสม เช่น

/ pu: ² /	ปู
/ pha: ² /	ผา
/ ba: ² /	บา
/ tu: ² /	ตุ
/ thi: ² /	ถิ
/ da: ² /	ดา
/ ca: ² /	จา
/ cho: ² /	จอ
/ ku: ² /	กู
/ kha: ² /	ขา
/ ru: ² /	รู
/ mu: ² /	มู
/ na: ² /	นา
/ sa ⁴ na: ² /	สนา
/ fa: ² /	ฟา
/ su: ² /	ซู
/ ho: ² /	หอ
/ lo: ² /	ลอ
/ ri: ² /	ริ
/ wo: ² /	โว
/ ju: ² /	จู
/ khi: ² /	เขิ
/ phu: ² /	ฟุ
/ thu: ² /	ตุ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๒. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี
/ m /, / n /, / ญ /, / w /, / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pum ² /	ปุม
/ ph n ² /	แผน
/ bon ² /	บน
/ ta ² ญ /	ตัง
/ thom ² /	ทม
/ dum ² /	คม
/ can ² /	จัน
/ chi ² ญ /	ฉิง
/ ki ² ญ /	กิง
/ khom ² /	ขม
/ vim ² /	อิม
/ mon ² /	หมน
/ num ² /	นม
/ wa ⁴ jun ² /	องุ่น
/ fin ² /	ฝืน
/ sa ² ญ /	สัง
/ hom ² /	หม
/ la ² ญ /	หลิง
/ ri ² ญ /	หริง
/ wə ² ญ /	แหวง
/ ji ² ญ /	หยิง

๒.๓. พยางค์หน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม มี / m /, / n /, / ɲ /, / w /, / j / เป็นหน่วยเสียง พยัญชนะท้าย เช่น

/ pa:n ² /	ปาน
/ pha:n ² /	ปาน
/ bo:n ² /	บอน
/ ta:ŋ ² /	ตาง
/ tha:n ² /	ถาน
/ da:ŋ ² /	ดาง
/ ca:j ² /	จาย
/ cho:ŋ ² cha:ŋ ² /	โคงถาง
/ ko:n ² /	กอน
/ kha:j ² /	ขาย
/ wo:ŋ ² /	โอง
/ mu:n ² /	หมัน
/ na:j ² /	หนาย
/ ɲa:w ² /	หงาว
/ fa:j ² /	ฝาย
/ sa:ŋ ² /	sang
/ ha:ŋ ² /	หาง
/ ra ⁴ la:ŋ ² cha:ŋ ² /	อล่างฉาง
/ sa: ⁵ ra:j ² /	สาหราย
/ wa:n ² /	หวาน
/ ja:ŋ ² /	อย่าง

/ siəŋ ² /	เสียง
/ phən ² /	เฟิ่น
/ puəŋ ² /	ป่วง

๒.๘. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี / p /, / t /, / k / และ / ʔ / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pok ² /	ปก
/ phut ² /	ฝุด
/ bup ² /	บุด
/ top ² /	ตบ
/ thəʔ ² /	เถาะ
/ dak ² /	ดัก
/ cuk ² /	จุก
/ chaʔ ² /	ชะ
/ kaʔ ² /	กะ
/ khat ² /	ขัด
/ ʔat ² /	อัด
/ mut ² /	หมุด
/ nɔp ² /	หนึบ
/ ŋik ² /	หิงก
/ fat ² /	ฝัด
/ sap ² /	สับ
/ hot ² /	หุด
/ lut ² /	หลุด

/ rɔk ² /	หรือก
/ wit ² /	หวัด
/ jut ² /	หยุด

๒.๕. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม มี / p /, / t /, / k / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pi:k ² /	ปีก
/ pha:k ² /	ผาก
/ ba:p ² /	บาป
/ tɔ:p ² /	ตอบ
/ thu:k ² /	ถูก
/ dɛ:t ² /	เด็ด
/ ca:k ² /	จาก
/ cha:t ² /	ขาด
/ kw:t ² /	กอด
/ khɔ:p ² /	ขอบ
/ ʋa:t ² /	อาจ
/ ma:t ² /	หมาค
/ na:t ² /	หนาค
/ ɲɔ:k ² /	หงอก
/ fa:t ² /	ฝาก
/ su:p ² /	สูบ
/ hɔ:k ² /	หอก
/ lɔ:k ² /	หลอก
/ ri:t ² /	หรีด

/ wu:t ² /	หวด
/ ja:p ² /	หยาบ
/ piək ² /	เบียด
/ phaək ² /	เผือก
/ huət ² /	หวด

๓. หน่วยเสียงสูง - ตก หรือหน่วยเสียงสูง - ไมตก (3)^๘

หน่วยเสียงนี้มี ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑. หน่วยเสียงสูง - ตก มีจุดตั้งต้นสูง แล้วคงระดับเดิมไปจนถึงตอนท้ายระดับเสียงจะสูงขึ้นเล็กน้อย แล้วจึงลดต่ำลงมาเท่าระดับเดิมอีก

๓.๒. หน่วยเสียงสูง - ไมตก มีจุดตั้งต้นที่เดียวกับหน่วยเสียงสูง - ตก แล้วคงระดับเดิมไปตลอด

ซึ่งจะได้อธิบายแต่ละลักษณะโดยละเอียด ดังนี้

๓.๑. หน่วยเสียงสูง - ตก พยางค์ที่มีหน่วยเสียงนี้ได้แก่

๓.๑.๑. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น / p /, / d /, / c /, / k /, และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม เช่น

/ phɛː ³ /	แพ
/ buː ³ /	บุ
/ tuː ³ /	ตุ

^๘ ใช้เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงสูง - ตก หรือหน่วยเสียงสูง - ไมตก

/ tha: ³ /	ทา
/ cha: ³ /	ชา
/ kha: ³ /	คา
/ ma: ³ /	มา
/ ni: ³ /	น
/ ꞥ: ³ /	ง
/ fa: ³ /	ฟา
/ sa: ³ /	ซอ
/ hi: ³ /	ฮ
/ lo: ³ /	ล
/ ra: ³ /	รา
/ wa: ³ /	วา
/ jə: ³ /	แย
/ phie ³ /	เพีย
/ thue ³ /	เทอ
/ ruə ³ /	รว

๓.๑.๒. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / p /, / b /, / t /, / d /, / c /, / k / และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี / m /, / n /, / ŋ /, / w / และ / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ ka ⁴ phuŋ ³ /	กะฟุง
/ thiŋ ³ /	ทิง
/ chin ³ /	ชิน
/ khan ³ /	คิน
/ mem ³ /	เมม

/ niw ³ /	น้ำ
/ ŋam ³ /	งำ
/ fuŋ ³ /	ฟ่ง
/ sam ³ /	ซำ
/ hew ³ /	เฮว
/ lam ³ /	ลำ
/ ran ³ /	รัน
/ wun ³ /	วัน
/ juŋ ³ /	ยุง

๓.๑.๓. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / p /, / b /, / t /, / d /, / c /, / k / และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว และหน่วยเสียงสระประสม มี / m /, / n /, / ŋ /, / w / และ / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pho:ŋ ³ /	ฟอง
/ the:ŋ ³ /	แทง
/ cha:ŋ ³ /	ชาง
/ khə:m ³ /	คอม
/ mɛ:n ³ /	แมน
/ no:m ³ /	โนม
/ ŋa:w ³ /	งาว
/ fo:ŋ ³ /	ฟอง
/ so:m ³ /	ซอม
/ ho:ŋ ³ /	โฮง
/ la:ŋ ³ /	ลาง

/ rɔːŋ³ /	รอน
/ wɛːŋ³ /	แวง
/ jɛːm³ /	แย้ม
/ liɛŋ³ /	เลี้ยง
/ fuɛŋ³ /	เฟื่อง
/ luɛŋ³ /	ลวง

๓.๒. หน่วยเสียงสูง - ไม่ตก ^๕ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงนี้ ไคแก่

๓.๒.๑. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / ŋ /
 ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้นมี / p /, / t /, / k / และ / ʔ / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ
 หาย เช่น

/ pɔk³ /	ปอก
/ phaʔ³ /	พะ (คำ)
/ bɔp³ /	บอบ
/ tuk³ /	ตูก
/ thip³ /	ทิป
/ dɔk³dɛk³ /	ค็อกแตก
/ caʔ³ /	จะ
/ cheʔ³ /	แจะ
/ kak³ /	กัก
/ khik³khik³ /	คิก ๆ

^๕ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงสูง - ไม่ตก ส่วนมากจะเป็นพวก คำเดียนเสียง คำยืม คำวิเศษณ์
 และคำเรียกชื่อ

/ ʔeʔ ³ /	เอะ
/ muk ³ /	มุข (ชื่อคน)
/ nok ³ /	น็อค
/ fɛp ³ /	แฟบ
/ sip ³ /	ซิป
/ hi ³ hi ³ /	ฮิฮิ
/ loʔ ³ /	โละ
/ ja: ¹ ka: ¹ rɛt ³ /	ยากาแรวีต
/ wɛt ³ /	แวก
/ jik ³ jik ³ /	ยิก ๆ

๓.๒.๒. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / ph /, / th /, / h /, / l /, / r / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม มี / p /, / t /, / k / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pi:p ³ /	ปี้บ
/ bu:t ³ /	บุด
/ ti:t ³ /	ตึด
/ dɔ:t ³ /	คอรจ
/ co:k ³ /	โจก
/ chu:t ³ /	ชูด
/ ka:t ³ /	การค
/ kho:t ³ /	โคค
/ wɔ:t ³ /	ออก
/ sa ² ma:t ³ /	สมารท
/ no:t ³ /	โนค

/ ʔi:t ³ ʔa:t ³ /	งักจาก
/ fo:k ³ /	โฝลค
/ si:t ³ /	ซึค
/ wi:t ³ /	วิค
/ jɔ:t ³ /	ยอรัช
/ ciəp ³ /	เจียบ
/ ʔa:ək ³ /	เออ๊ก
/ cuək ³ /	จวก

๔. หน่วยเสียงคำ - ตก (4)^๖

มีจุดเริ่มต้นต่ำกว่าเสียงกลาง และตอนท้ายเสียงลดต่ำลงเล็กน้อย พยางค์ที่มีหน่วยเสียงคำ - ตก ไคแก

๔.๑. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม เช่น

/ pa:⁴ /	ปา
/ phi:⁴ /	ฟี
/ ba:⁴ /	บา
/ tɔ:⁴ /	ตอ
/ thu:⁴ /	ทอ
/ du:⁴ /	คอ
/ ci:⁴ /	จ
/ cho:⁴ /	ชอ

^๖ ไซเป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงคำ - ตก

/ ku: ⁴ /	ก ^๕
/ kha: ⁴ /	ขา
/ ʔu: ⁴ /	อ ^๕
/ mɔ: ⁴ /	หมอ
/ na: ⁴ /	หนา
/ ŋo: ⁴ /	โง ^๕
/ fu: ⁴ /	ฟ ^๕
/ su: ⁴ /	ส ^๕
/ ha: ⁴ /	หา
/ lɔ: ⁴ /	ล ^๕
/ re: ⁴ /	เร ^๕
/ wa: ⁴ /	วา ^๕
/ je: ⁴ /	แย ^๕
/ ti: ⁴ /	ต ^๕
/ phu: ⁴ /	ฟ ^๕
/ mu: ⁴ /	ม ^๕

๔.๒. พยางค์หน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น
มี / m /, / n /, / ŋ /, / w / และ / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pan ⁴ /	ป ^๕
/ phuŋ ⁴ /	ฟ ^๕
/ baŋ ⁴ /	บ ^๕
/ tum ⁴ /	ต ^๕
/ thaj ⁴ /	ไจ ^๕
/ don ⁴ /	ด ^๕
/ cim ⁴ /	จ ^๕

/ chum ⁴ /	ชั้ม
/ kuŋ ⁴ /	กั๊ง
/ khan ⁴ /	ขั๊น
/ ʒum ⁴ /	อุม
/ maj ⁴ /	ไม
/ num ⁴ /	นม
/ ɲaw ⁴ /	เงา
/ fan ⁴ /	ฟั๊น
/ som ⁴ /	สม
/ hun ⁴ /	หน
/ lan ⁴ /	ลัน
/ reŋ ⁴ /	เร้ง
/ wiŋ ⁴ /	วิ้ง
/ jiŋ ⁴ /	ยั้ง

๘.๓. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม มี / m /, / n /, / ŋ /, / w /, และ / j / เป็น หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pe:ŋ ⁴ /	แป้ง
/ phe:n ⁴ pha:n ⁴ /	เพนพาน
/ ba:j ⁴ /	บาย
/ te:m ⁴ /	แตม
/ thɔ:n ⁴ /	ทอน
/ da:m ⁴ /	คาม
/ ca:ŋ ⁴ /	จาง

/ cha:ŋ ⁴ /	ชาง
/ ka:m ⁴ /	กาม
/ kha:ŋ ⁴ /	ชาง
/ ʔɔ:m ⁴ /	ออม
/ ma:n ⁴ /	มาน
/ na:n ⁴ /	นาน
/ ŋa:ŋ ⁴ /	งาย
/ fa:ŋ ⁴ /	ฟาง
/ sɔ:m ⁴ /	ซอม
/ ha:ŋ ⁴ /	หาง
/ la:ŋ ⁴ /	ลาง
/ ra:ŋ ⁴ /	ราง
/ wa:n ⁴ /	วาน
/ ja:m ⁴ /	ยาม
/ siən ⁴ /	เสียน
/ phə:n ⁴ /	เฟือน
/ du:ŋ ⁴ /	ควง

๔.๔. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / p /, / b /, / t /, / d /, / c /, / k / และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี / p /, / t /, / k / และ / ʔ / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ phɛʔ ⁴ /	แพะ
/ thop ⁴ /	ทบ
/ chaʔ ⁴ /	ชะ
/ khat ⁴ /	คัท

/ mut ⁴ /	มุก
/ nat ⁴ /	นัค
/ ɲop ⁴ /	งบ
/ fak ⁴ /	ฟัก
/ sot ⁴ /	ซก
/ hwt ⁴ /	ฮัก
/ lep ⁴ /	เล็บ
/ rat ⁴ /	รัค
/ wak ⁴ /	วัก
/ jup ⁴ /	ยบ

พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น / p /, / b /, / t /, / d /, / c /, / k / และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี / p /, / t /, / k / และ / ʔ / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหน่วยเสียงคำ - ตก ไม่มีใช้เป็นปกติในภาษาระยะของ แต่มีบางคำที่ใช้เป็นคำวิเศษณ์ซึ่งมีน้อย ได้แก่

	khiew ⁵ pat ⁴	เขี้ยวปัก
	da ¹ tup ⁴	คังตบ
	bwp ⁴ bap ⁴	บบบ
และคำ	cek ⁴	เจก

๔.๕. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่งนอกจาก / p /, / b /, / t /, / d /, / c /, / k / และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม มี / p /, / t /, / k / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ pho:k ⁴ /	โพก
/ thu:p ⁴ /	ฐป
/ cha:k ⁴ /	ชาก
/ kha:t ⁴ /	คาค
/ ma:p ⁴ /	มาบ
/ na:p ⁴ /	นาบ
/ ɲo:k ⁴ /	งอก
/ fa:p ⁴ /	แฟบ
/ sa:k ⁴ /	ซาก
/ hu:t ⁴ ha:t ⁴ /	ฮักฮาค
/ la:t ⁴ /	ลาค
/ ru:t ⁴ /	รุก
/ wa:t ⁴ /	วาค
/ ja:k ⁴ /	ยาก
/ riep ⁴ /	เวียบ
/ chwsk ⁴ /	เขือก
/ phusk ⁴ /	พวก

/ p / ที่ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว มี / t / เป็น
หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหน่วยเสียงคำ - ตก มีไจ้เป็นคำวิเศษณ์
เกี่ยวกับเสียง เช่น

pu:t ⁴	ปค
pa:t ⁴	ปาค

๕. หน่วยเสียงคำ – ขึ้น (๕)^๓

หน่วยเสียงนี้^๔ มีจุดเริ่มต้นต่ำกว่าหน่วยเสียงคำ – ตก (๔) แต่ค่อนข้างระดับเสียงจะสูงขึ้นอยู่ระดับเดียวกับหน่วยเสียงสูง – ตก (๓) พยางค์ที่มีหน่วยเสียงคำ – ขึ้น ได้แก่

๕.๑. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ประสมกับหน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม เช่น

/ pa: ⁵ /	ป่า
/ pha: ⁵ /	ผา
/ bi: ⁵ /	บี
/ ti: ⁵ /	ตี
/ tha: ⁵ /	ถา
/ du: ¹ du: ⁵ /	ดูถูก
/ ci: ⁵ /	จี
/ che: ⁵ /	เฉ
/ ka: ⁵ /	กา
/ khc: ⁵ /	ขอ
/ ʋɔ: ⁵ /	ออ
/ mɔ: ⁵ /	หมอ
/ na: ⁵ /	นา
/ ʋɛ: ⁵ /	แหง
/ fa: ⁵ /	ฟา
/ si: ⁵ /	สี่

^๓ ใช้เป็นเครื่องหมายแทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เป็นหน่วยเสียงคำ – ขึ้น

^๔ คูณแผนผังหน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน้า ๘๖.

/ ho:⁵ /	หอ
/ la:⁵ /	หลา
/ ru:⁵ /	หฺรุ
/ wi:⁵ /	หฺวี
/ ji:⁵ /	หฺยี
/ siə⁵ /	เสี้ย
/ wuə⁵ /	หฺวือ
/ huə⁵ /	หฺวี้

๕.๒. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / d / ประสมกับหน่วยเสียงสระสั้น มี / m /, / n /, / ŋ /, / w / และ / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ paŋ⁵ /	ปัง
/ phom⁵ /	ผม
/ buŋ⁵ /	บง
/ toŋ⁵ /	ตง
/ thaŋ⁵ /	ถง
/ coŋ⁵ /	จง
/ chiw⁵ /	ฉิว
/ kɛŋ⁵ /	แกง
/ khiŋ⁵ /	หิง
/ ɯw⁵ /	ฮว
/ man⁵ /	หมัน
/ naŋ⁵ /	หนัง
/ ŋaw⁵ /	เหงา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

/ fan ⁵ /	ฟัน
/ son ⁵ /	สง
/ hun ⁵ /	หุง
/ lon ⁵ /	หลง
/ rom ⁵ ram ⁵ /	หรือมแหร้ม
/ wan ⁵ /	หวัง
/ jw ⁵ /	หย็อง

๕.๓. พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง นอกจาก / p /, / b /, / t /, / d /, / c /, / k / และ / ʔ / ประสมกับหน่วยเสียงสระยาวหรือหน่วยเสียงสระประสม มี / m /, / n /, / ŋ /, / w / / j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เช่น

/ phɛːŋ ⁵ /	แพง
/ thɔːŋ ⁵ /	ทอง
/ chaːŋ ⁵ /	ฉาง
/ kheːn ⁵ /	แซน
/ mɔːŋ ⁵ /	หมอง
/ nɔːŋ ⁵ /	หนอง
/ ŋɛːn ⁵ /	แงน
/ faːŋ ⁵ /	ฝาง
/ sɔːn ⁵ /	สอน
/ hoːm ⁵ /	โหม
/ lɔːŋ ⁵ /	เหล็ง
/ roːŋ ⁵ reːŋ ⁵ /	โทรงเหรง
/ wɛːn ⁵ /	แหวน

/ jo:ŋ ⁵ /	โหยง
/ chuam ⁵ /	เฉือน
/ suam ⁵ /	สวม

พยางค์ที่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น / t /, / d /, / c /, / k / ประสมกับ
หน่วยเสียงสระยาว หรือหน่วยเสียงสระประสม มี / m /, / n /, / ŋ /, / w / และ
/ j / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหน่วยเสียงคำ - ขึ้น ไม่มีไช้
เป็นปกติในภาษาระยะของ แต่มีบางคำเป็นคำยืม และคำวิเศษณ์ ซึ่งมีน้อยมากเท่าที่สำรวจได้มี

/ kuaj ⁵ tiew ⁵ /	กวยเตี่ยว
/ cian ⁵ /	เจียน
/ diew ⁵ /	เคี่ยว

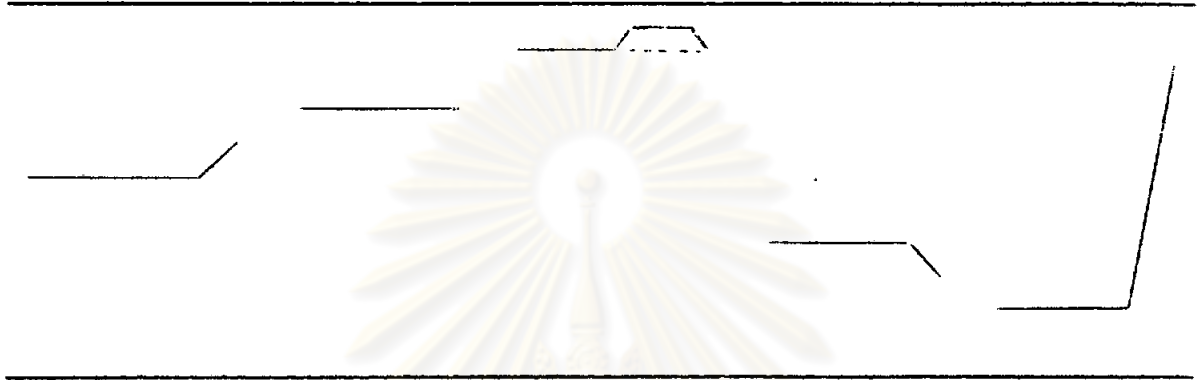
สรุปหน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาระยะของ มี ๕ หน่วย ดังนี้ คือ

หน่วยเสียงกลาง	ตัวเลขที่แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยนี้ คือ	เลข 1
หน่วยเสียงสูง - ราบ	ตัวเลขที่แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยนี้ คือ	เลข 2
หน่วยเสียงสูง - ตก หรือหน่วย เสียงสูง - ไม่ตก	ตัวเลขที่แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยนี้ คือ	เลข 3
หน่วยเสียงต่ำ - ตก	ตัวเลขที่แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยนี้ คือ	เลข 4
หน่วยเสียงต่ำ - ขึ้น	ตัวเลขที่แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์หน่วยนี้ คือ	เลข 5

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง ๕ หน่วย เขียนเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนผังที่ ๖.

๑
หน่วยเสียงกลาง

๒
หน่วยเสียง
สูง - ระคับ

๓
หน่วยเสียง
สูง - ตก
หน่วยเสียง
สูง - ไม่ตก

๔
หน่วยเสียง
ต่ำ - ตก

๕
หน่วยเสียง
ต่ำ - ขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย